

Materiály k samostudiu

Čtvrtek 21.5.2020

Třída 4.H

ČESKÝ JAZYK

Základní skladební dvojice.

Co je to základní skladební dvojice?

Jako základní větné členy označujeme podmět (podstatné jméno nebo zájmeno v 1. pádu) a přísudek (sloveso v určitém tvaru). Spolu tvoří tzv. základní skladební dvojici.

Neřekneme nikdy pes štěkala, ani pes štěkají nebo štěkalo. Víme, že když máme jako první člen skladební dvojice slovo pes, musíme doplnit tvar štěkal, protože by to jinak nedávalo smysl. Z toho vidíme, že podmět je v základní skladební dvojici tím hlavním vedoucím, který říká, co jak bude. Například při doplňování i/y v koncovce přísudku vždycky rozhoduje rod podmětu, nikdy obráceně.

kočka – mňoukala

srnky – běhaly

očka – mrkala

zuby – bolí

já – dupu

ty – zametáš

oni – štěkají

Členy základní skladební dvojice (tedy podmět a přísudek) spojujeme spojnicí. Spojnice musí být dvojitá, na to si dejte pozor (měla by vypadat jako část ohrady pro zvířata, pěkně ze dvou latěk).

A jak vlastně tyto členy určíme?

Protože je podmět vždy v 1. pádě, hledáme vlastně slovo, které se ve větě nachází právě v 1. pádě. na takové slovo se ptáme kdo, co? V naší větě tedy kdo, co? Pes.

Když podmět najdeme, můžeme ho použít pro lepší určování přísudku. Ten totiž vyjadřuje, co podmět dělá. zeptám se tedy Co dělá pes? A odpovím si: štěká. Slovo štěká je tedy přísudkem

této věty. Mezi oběma slovy uděláme spojnici a máme hotovo.

Pes zuřivě štěkal.

Pamatujte si, že každá věta má jen jednu základní skladební dvojici. Pokud máme souvětí, tak se počet základních skladebních dvojic rovná počtu vět v souvětí.

Sluníčko pražilo, zajíc tedy v trávě usnul, zatímco želva šla pomalu dál.

MATEMATIKA

Písemné odčítání do milionu - opakování. Matematika pracovní sešit 3. díl strana 4.

www.skolakov.eu

www.onlinecviceni.cz

VLASTIVĚDA

Učebnice strana 30-31 Život ve středověku - zápisky vypracovat do sešitu.